ICON
SIVE
DESCRIPTIO
Animorum Barclai quinque præcipuarum Nationum, in
EVROPA.
WIZERVNK
ALBO
OPISANIE
Animuszow piąći co naprzednieyszych Narodow w Europie.

Przez I. P. C. z Łáćińskiego ná Polski ięzyk słowo w słowo dla vćiechy dostátecznie

PRZEŁOZONY.

Roku Páńskiego/ 1684.

HISPANIA

Hispani viri,
Grandes & miri.
Iudiciosi,
Maiestuosi.
Vultu austeri,
Mente sinceri,
Consiliorum,
Vtiliorum,
Prouidi cuncti,
Viui, defuncti.
Iusti tenaces,
Ioci spernaces.
Non sunt verbosi
Sed operosi,
Ceptis constantes
Gestis præstantes,
Sordidi victu,
Mundi amictu,
Quis? qualis? teste,
Noscitur veste.
Sunt pleni fastu:
Sed sine astu
Iactitat genus,
Numerat fænus,
Cum vix sit fulcus
Aut bubulcus,
Seruantes legum,
Amantes Regum,
Artes detrectant,
Arma affectant.
Ad quæ sunt nati,
Dum fas ætati,
Terris & mari,
Bellorum gnari,
Quo pedem ponunt.
Nunquam exponunt,
Visi elati,
Aut prostrati.
Admercaturas,
Et ad vsuras.
Pronum seruile,
Vulgus & vile,
Cautè furaces,
Sed non rapaces.
Tegunt amores,
Sed gratiores
Spreti, per tricas,
Vexant amicas;

Donec

HISZPANI.

NArod Hiſzpáńſki
Máieſtatowy/
W twarzy ſrogimi/
Rády beſpieczny/
Opátrzni żywi/
Słuſznosć trzymáią/
W ſłowá chudymi/
W konceptách trwáli/
W życiu ſzczuplymi/
W iákiey kto cenie/
Są powáżnymi/
Rodem brakuią/
Choć proſte gumno/
Práwá pilnuią/
Rzemieſł mniey znáią/
Y z nią ſie rodzą/
Morzem/ ná ziemi/
Czego doſtáią/
Azby drugiego/
Drudzy Kupcámi/
Z poſpolitego/
Nie wydzieráią/
Czuli w Miłości/
Gdy ich záwodzą/
Poważny/ Páńſki/
W roſſądek zdrowy.
W ſercu ſzczyrymi.
Y pożyteczny.
Y iuż nieżywi.
O żárt niedbáią/
W rzecz bogátymi/
W ieſtách w ſpániáli/
W ſzáciech ſzumnymi/
Swiadczy odzienie.
Lecz niechytrymi.
Dochod ráchuią/
Przecie tám ſzumno/
Krole miłuią/
Woyny ſzukáią.
Poki ſie godzą/
Záwſze mężnymi/
Mocno trzymáią/
Znioſł kto mártwego/
Y Lichwiarzámi/
Ludu proſtego/
Sztucznie zmykáią.
Gdzie co grzeczności/
Zle ſie obchodzą.

Donec donata, Reddat amata.
Tacent irati, Si prouocati
At non diurni, Sed diuturni.
Vltores rixæ, Menti infixæ
Religionis, Et regionis
Sunt dilatandæ, Et propagandæ,
Semper intenti, Zelo feruenti,
Catholiciſmum, Et Cathechiſmum
Docent realem, Et non verbalem,
Inquiſitores, Extirpatores
Caluiniſtarum, Atheiſtarum,
Et peruerſorum Politicorum.
Hinc pax optata, Et illibata,
Hiſpanas Sedes, Colit & ædes.
Hæc Hiſpanorum, Regula morum.

GALLI.

GAlli famoſi, Sunt bellicoſi,
Furore calent, Impetu valent.
Corpore breues, Animo leues,
Capillis nigri, Ad artes pigri.
Lingua procaces, Ventre ſalaces,
Luxu effrenes, Etiam ſenes,
Veſtitu compti, Ad arma prompti,
Non prouocati, Furunt irati,
Cadunt duellis, Plures quam bellis.

Vix

Azby cna miła/
Wziątek wróciłá.
Milczą wiec rádzi/
Gdy ſie kto zwádzi/
Lecz co gniew máią/
Dlugo chowáią.
Mściwi ná złego.
Sercá ſkrytego.
Obrońcy zgołá/
Páńſtwá/ Koscioła/
Hiſzpáńſkie chcenie/
Jeſt rozmnożenie.
Wiáry Rzymiáńſki/
Y Chrześciáńſki.
Inquizytormi/
Exekutormi/
Są Kalwiniſtow/
Y Atheiſtow/
Y Polityków/
Przebiegłych ćwików.
Zkąd pokoy świety/
Vludzi wzięty/
Hiſzpáńſkie Kraie/
Czyni iák Raie.
Ten zwyczay Páńſki/
Ná Kray Hiſzpáńſki.

FRANCVZOWIE.

BItni Chwałowie/
Są Fráncuzowie/
Wlot popędliwi/
Y nátarczywi/
Wzroſtu málego/
Státku lekkiego/
Czárny włos máią/
Nauk miiáia.
Są vſzczypliwi/
Y ſkokotliwi/
Zbyteczinkowie/
Lubo ſtárcowie/
Ozdobni wſtroiu/
Predcy do boiu/
Choć bez przyczyny/
Sierdzi ſie inny/
Wiecey ich ginie/
Gdy ſie ná winie/
Poiedynkámi/
Niźli woynámi/
Nie meſkie ieſty/
Niewieście queſty

 Smiech

Vix Viri gestu,
Feminæ quæstu,
Rident vel plorant,
Quando perorant.
Hosti venales,
Sponsis riuales,
Permutant leges,
Occidunt reges,
Torturis fortes,
Contemunt mortes.
Fœdus cum Turcis,
Cunctisque spurcis,
Barbaris pangunt,
Hispanis frangunt,
Et protestantum,
Et rebellantum,
Parricidarum,
Et Pyratarum
Sunt receptores,
Et defensores,
Perfidos amant,
Fidos infamant,
Vindictans fouent,
Diris se vouent,
Blasphemant, iurant,
Cælum non curant,
Confecti iugis,
Vix cessant nugis.
Sunt Christiani
Fide, sed vani.
Credunt quod volunt,
Rident quod colunt,
Religiosi
Non scrupulosi,
Miscent insanis,
Sacra prophanis,
Hæc est Gallorum.
Regula morum,

I T A L I.

ITali suaues
Vultu, & graues,
Callidi mente,
Liuidi dente,
Ingeniosi,
Fastidiosi.
Negligunt cæpta,
Apta incepta,

Mora

Smiech lub kwilenie/ Kráſſomowienie/
Przedawczykowie/ Y Gámratowie/
Práwá mieſzáią/ Krole biiáią.
W mekách cierpliwi/ Y ná śmierć chćiwi.
Z muzáłmánámi/ Y z bárbárámi/
Przymierze lubią/ Hiſzpanow gubią.
Ták Proteſtántow/ Ják rebellántow/
Rodzico-boycow/ Y morſkich zboycow/
Przechowywáią/ Y ochrániáią.
W cenie niecnotá/ Obrzydła cnotá/
Pomſtę chowáią/ Diabłu ſie dáią/
Y Bogu łáią/ Gdy przyśiegáią.
Bałámutámi/ Choć iuż ſtárcámi/
Chrześciánámi/ Choćże nie ſámi/
W wierze ſie chwieią/ Z świetych ſie śmieią.
Nabożni/ Ale Skrupuł nie w cále.
Z ziemią ták trzebá/ Mieſzáią Niebá.
To Fráncuzowie/ Máią nárowie.

WŁOSZY.

WŁoſzy wdźięczniuchni/ W twarz poważniuchni/
Sercá chytrego/ Języká złego.
Dáleko widzą/ Predko ſie zbrzydzą/
Nieſtáli wrzeczy; Lub źle/ lub grzeczy/
Teſknienie máią/ Vrázow táią/

Pełni

Mora pertesi,
Simulant læsi.
Odijs scatent,
In quibus latent.
Insidiosi,
Sunt & dolosi.
Enecant arte
Hostes, non Marte
Mensas frugales,
Amant & sales.
Læsi conuiuunt,
Nil tamen fidunt,
Amici vultu
Tantum, & cultu.
Officiosi,
Et curiosi,
Sunt hospitales,
Et liberales.
Moneri pauent,
Aduenis fauent,
Donis ditati,
Multùm sunt grati.
Viuunt decore,
Gaudent honore.
Zelant amantes,
Sunt æmulantes,
Non militares,
Sed sunt scholares.
Ludis & iocis,
Cantu & vocis
Sunt personati,
Comædi nati.
Scriptis lasciui,
Moles festiui.
Cortesiani,
Qui sunt Romani;
Oratione,
Deuotione
Nullis cædentes,
Si sunt feruentes.
In his si frigent,
In tantùm vigent.
Vt Athæistæ,
Sint non Papistæ.
Humanitate,
Et pietate
Sunt Christiani,
Verè non vani,
Peregrinorum,
Et miserorum
Soli patroni,
Ad curam proni.
Hæc Italorum,
Regula morum,

GERMA-

Pełni zazdrośći/ Y ſkrytey złośći.
Zćichá czucháią/ Zdrady zmyśláią/
W recz nie záwádzą/ Fortelnie gládzą.
Obiad z wetámi/ Lubią z żártámi.
W ſmák vżywáią/ Lecz nie vfaią.
Twarzą fochámi/ Przyiaćiołámi/
Chętni/ łáſkáwi/ W rzeczách ćiekáwi.
Gośći przyimuią/ Choynie ſzáfuią.
Przeſtrog nie lubią/ A rádźi ſkubią.
Gdy ich dáruią/ Wdźięcznie przyimuią
W żyćiu podćiwi/ Honoru chćiwi.
Zawiść w miłośći/ Nic vfáłośći/
Nie żołnierzámi. Ale żakámi
W gràniu/ w ſpiewániu Y w buffowániu/
Komedyey ſámi Są działáczámi/
W piśmie łágodni/ Jurni/ ſwobodni.
A Rzymczykowie/ Kortezánowie/
Dewocyámi/ Y modlitwámi/
Swięći prawdźiwi/ Gdy ſą gorliwi/
Lecz ieśli chłodni/ Są ſámorodni
Atheuſowie/ Nie Pápiſtowie/
Swoią ludzkośćią/ Y pobożnośćią/
Krześćiáńſkiemi. Ludźmi włáſnymi.
Vbogich ſámi/ Są Pátronámi.
Y Pielgrzymowi/ Pomoc gotowi.
Te Obyczáie/ Włoſki kray dáie.

GERMANI.

Casti Germani, Iuuenes, cani,
Artibus clari, Opere rari,
Mente sinceri, Fidi & veri,
Laboriosi, Sed ebriosi,
Vt potatores, Sic sunt vltores.
Ad mensam fratres, Senatu Patres.
Intenti ad quæstum, Amant honestum.
Et Parentelis, Et Clientelis.
Obstringi curant, Seruant quæ iurant.
Peregrinantur, Multùm vagantur.
Quouis in loco, Non sine ioco.
Patriam putant, Vbi compotant.
Vxor est panis, Si detur sanis.
Illis retenti, Viuunt contenti,
Cuncti ciuiles, Magni & viles.
Disciplinati, Ad cultum nati,
Sed gestu crassi, Voce sunt bassi.
Blasphemant læsi, Vomunt obesi.
Ædibus mundi, Prole fœcundi.
Bella externa, Vt & interna.
Puberes quærunt, Et dura ferunt
Nil curant æqua, Sint an iniqua.
Num sint pro charis, Focis, & aris.
Certant pro ære, Auari verè.

Religio-

NIEMCY.

Niemcy podćiwi/
Slawni kunſztámi/
Wierni/ Prawdziwi/
Sa prácowići/
Piiánicámi/
W trunku brátámi/
Zyſku prágnacy/
WſzytkoSzwágrowie/
Co przysiegáia/
Rádzi wendruia/
Zkad śmiech gotowy/
Tám kedy piia/
Dobre ich mienie
Kedy to máia/
Obyczáynymi/
Cwiczyć ſie dáia/
W ieſtách grubemi/
Sákrámentuia/
W domu chedodzy/
Zaciagow nowych/
Zmlodu ſzukáia/
Lub woyná ſluſzna/
Czynić te blizny/
Káżdy Gielt wolá/
Młodzi y śiwi/
Y Rzemieſłámi.
Y nie zdrádliwi/
Ale ſa y ći
Y Mśićiolámi/
Wradzie Oycámi.
Cześć miluiacy/
Wſzyſtko Kumowie/
Radzi trzymáia.
Y pielgrzymuia:
Niemcom niezdrowy.
Ják w domu żyia/
Zupá przy Zenie.
Juz tám przeſtáia/
Wiekſzy z mnieyſzymi.
Zrodu to máia/
W mowie podlemi.
Obżercy bluia/
W plod nieubodzy.
Cudzych domowych/
Trudy znaſzaia.
Lub też nieſluſzua/
Lub dla Oyczyzny/
Łákomi zgolá.

 Y

Religionem, Denotionem
Austeram rident, Credunt quod vident.
Illis doctrina, Hæc est diuina.
Quæ sensus mollit, Germanus tollit.
Quid de æterno, Fiat inferno.
Hæc Germanorum, Regula morum.

POLONIA.

Fortes Poloni, Equites boni.
Gens generosa, Sed otiosa.
Nobilitatis, Et libertatis.
Gaudent honore, Æquali more.
Duces vocari, Aut procreari.
Nobiles sanè, Putant inane.
Immunitates, Et dignitates
Plebeis negant, Vt sint quos regant
Viuunt priuati, Vt ruri nati.
Publicis curis, Rebusque duris.
Quæstu allecti, Vix sic sunt recti.
Soli mandata, Cælitùs data.
Dei rigorem, Et sanctum morem.
Mitigant lenta Lege inuenta,
Captiuant nullum, Nec prendunt vllum,
Nisi conuictum, Et iure dictum.
Hinc ditiores, Premunt minores.
Quos tollunt cæde, Soluunt mercede.

Obser-

Y zdewocyey/ Y z Rebelligiey
Surowie ſzydzą/ Wierzą co widzą.
Náuká świetá/ Owſzem przekletá/
Jákoby z Niebá/ Ze ſie nie trzebá
Bać piekielnego Ogniá wiecznego.
Tak zwyczáiona/ Niemiecka ſtroná.

POLACY.

POlacy meżni/ Jezdą potężni/
Narod ſłynący/ Lecz prożnuiący.
Szláchectwá ſławą/ Z wolnością práwą/
Z dawná nádani/ Práwem zrownáni.
Xiążąt rzeczonych/ Lub vczynionych/
Szláchtá nie lubi/ Y tym ſie chlubi.
Z ſwoich wolności/ Y doſtoynośći/
Dáć niegotowi Plebeuſzowi/
Aby ći byli/ Kimby rządzili.
Zyią w ſwym ſtánie/ Jáko Ziemiánie/
Gdy ſłużyć w boiu/ Albo w pokoiu
Oyczyżnie máią/ Zyſku pátrząią/
Mandaty z niebá Kiedy potrzebá/
Boſkie rygory/ Y święte wzory/
Sámi ſtoſuią/ Y mityguią/
iechcą do tego Więżić żadnego/
Iż przekonány/ Będzie kto wzdány.
kąd od mocnieyſzych/ Vćiſk ieſt mnieyſzych/

Obſeruant Reges, Sed frangunt leges.
Nil cellant iuſsi, Plorant percuſsi.
Sunt prodigales, Non liberales.
Vt ſine muris, Sic ſine curis.
Viuunt bibentes, Et comedentes.
Bonum futurum, Malum venturum.
Prouident nunquam, Aut cauent vnquam.
Quando compotant, Ebrij notant.
Hauſtus æquales Qnid negant, tales
Hoſtes cenſentur, Menſis arcentur.
Sordidis tectis, Fœdiſq; lectis.
Et cum vitellis, Et cum porcellis,
Degunt eoninncti, Ruſtici cuncti.
Hoſpiti ſtramen, Vix dant & panem.
Nobiles cauti, Sunt magis lauti,
Domos ducales, Vel his æquales,
Struunt decore, Magno ſplendore,
Sed mox erectas, Linquunt neglectas.
Stillis ſexcentis, Plenas & ventis
Sic ſit equile, Heri cubile.
Fide conſtantes, Voto nutantes,
Verentur Clerum, Et amant verum.
Diuos honorant, Deuotè orant.
Ieiunant ſtrictè, Nil agunt fictè.
Mens timorata, Illis innata.
Hæc Polonorum, Regula morum.

Zábiwszy kogo/ Płácą nie drogo.
Krolow szánuią/ Lecz práwá pſuią.
W rzeczách nieſkryći/ Płáczą vbići.
Są vtratnymi. A nie szczodrymi/
Ják bez wárunku/ Ták bez fráſunku/
Beſpiecznie żyią/ Jedzą y piią.
Dobru przyszłemu/ Jáko y złemu/
Nie zábiegaią/ Zá nic to máią/
Kedy bieśiádá/ Tám záraz zwádá/
Ze wyprożniona/ Nie ieſt ſpełniona/
Zdraycą tákiego/ Zowią káżdego.
Smierdzące máią Co w nich mieszkáią
Cháty: z Cielety/ Z świńmi/ prośięty.
Támże y dźieci/ V proſtych kmieći.
Nie ma co trzebá Gość/ áni chleba/
Ci co Pánámi/ Są zdoſtatkami/
Wyſokie dáchy/ Y Páńſkie gmáchy/
Kosztem ſtawiáią/ W ktorych mieszkáią.
Lecz zbudowáne/ Wnet zániedbane/
Aż ciecze zgory/ A zewsząd dziury/
Ták Pálác wczorá/ Dźiśia oborá.
W wierze trwáłymi. W ślubách ſłábymi.
Kśiężey ſie boią/ Przyprawdźie ſtoią.
Swiętym cześć dáią/ Wmodłách wzdycháią
Chowáią poſty/ Káżdy z nich proſty.
Y z przyrodzenia/ Strzegą ſumnienia.
Tym Polſka ſtroná/ Jeſt obdárzoná.

[illegible]

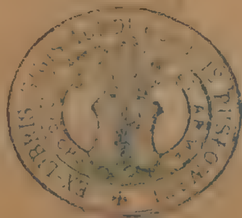
EX-LIBRIS